

Makroekonomske analize i trendovi: formirati vladu što pre, dinar deprecira, platni bilans zabrinjava

Pod hitno nastavak pregovora sa MMF-om

Lidija Čočaj

Beograd

S obzirom na to da je na sceni snažna deprecijacija dinara, a da su promene u platnom bilansu zabrinjavajuće - formiranje odgovorne vlade je urgentno, upozorio je Stojan Stamenković na jučerašnjoj promociji najnovijeg broja Makroekonomskih analiza i trendova i pritom podsetio da je na kraju maja kurs premašio 116 dinara za evro i pored toga što je Narodna banka Srbije (NBS) intervenisala sa oko 1,3 milijarde evra. „Posle drugog kruga predsedničkih izbora uzdržano su reagovali i investitori i kreditori, pa i dijaspora smanjenjem doznaka iz inostranstva i tako će biti sve dok se ne formira vlada.

Platni bilans je negativan za 900 miliona evra, budžetski deficit je trostruko veći od zakonom utvrđenog nivoa i dogovora sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), jer opada priliv, a rastu rashodi budžeta“, precizirao je Stamenković.

„Nova vlada odmah nakon formiranja morala bi da obnovi pregovore sa Međunarodnim monetarnim fondom, jer bi to bio značajan signal za pokretanje priliva kapitala, zaustavi deprecijaciju dinara i dalju eroziju deviznih rezervi i u tom slučaju bi do kraja godine bilo moguće uspostavljanje ravnoteže sa prihvatljivim

odstupanjem od parametara dogovorenih u pregovorima sa MMF-om u februaru“, smatra Stamenković i podseća da je i Međunarodni monetarni fond nakon samita G8 i sastanka OECD-a, nagovestio zaokret u pristupu ekonomskoj politici. „To naravno neće smanjiti naš budžetski jaz, već to mora učiniti vlada preduzimanjem kratkoročnih mera za svodenje deficita javne potrošnje u održiv okvir i to na svim nivoima“, dodao je.

„Paket kratkoročnih mera trebalo bi da bude povezan sa dugoročnom konsolidacijom javnog sektora, jer bi se efekti kratkoročnih mera vrlo brzo iscrpli bez dugoročnih mera. Taj paket mera odnosio bi se i na prihodnu i na rashodnu stranu“, smatra Stamenković. Kada je reč o prihodnoj strani on predlaže razmatranje mogućnosti za povećanje poreza na profit, a pre svega na PDV, koji je, kako kaže, najniži u Evropi, „ali to ne isključuje napore Poreske uprave u smanjenju poreske evazije“.

Na rashodnoj strani treba razmotriti zamrzavanje plata u javnom sektoru, dovođenje plata u agencijama koje se finansiraju iz budžeta, u režim koji važi za plate u javnoj upravi, eventualno zamrzavanje penzija većih od određenog nivoa, ali i preispitivanje subvencija velikim preduzećima, rekao je.

(strana 3)

Pod hitno sa MMF-om

(sa 1. strane)

„Ukoliko se formiranje vlade odloži na 90 dana, imaćemo spontanu fiskalnu konsolidaciju uz visoku inflaciju, neće biti rasta BDP-a od 0,5 odsto u ovoj godini, a devizne rezerve će opasti za više od tri milijarde evra, odnosno na šest meseci vrednosti uvoza. U tom slučaju evro bi mogao do kraja godine da bude 125 dinara, a inflacija bi bila između devet i 10 odsto, bilo bi teškoća u otplati kredita, dok bi neke banke i bankrotirale. Ukoliko se ne bi sprovele reforme, sličan scenario bi se nastavio i do godine - rast BDP-a od dva odsto bio bi optimistički, a devizne rezerve bi opale za dodatnih 2,2 do 2,3 milijarde evra, a u 2014. za 5,5 milijardi evra i sve to uz pretpostavku neto priliva stranih direktnih investicija u vrednosti pet odsto BDP-a i normalizacije priliva doznaka. Državna potrošnja bi 2013. godine morala realno da se smanji najmanje za četvrtinu ako nema mogućnosti da se jaz u javnoj potrošnji popuni odgovarajućim povećanjem prihoda, ali se postavlja pitanje odakle“, zaključio je Stamenković.